

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

mint felülvizsgálati bíróság

Gfv. IX. 30. 504/2008/10.

A Magyar Köztársaság nevében!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság Dr. Esősi Béla ügyvéd által képviselt **I.r. és II.r. felpereseknek**, a dr. Pető Judit jogtanácsos által képviselt **alperes** ellen kártérítés iránt a Fővárosi Bíróságnál 22.P.22.201/2006. szám alatt indult és a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.375/2008/10. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperesek által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.375/2008/10. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az alperesnek 15 nap alatt egyetemlegesen 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint az alperes a 2003. március 18-án kelt kölcsönszerződéssel 10,000.000 Ft kölcsönt nyújtott a felpereseknek 240 havi lejáratra államilag támogatott, - évi 4 % ügyleti kamat, 2 % kezelési költség, valamint rendelkezésre tartási jutalék felszámítása mellett. A tőke törlesztését a felpereseknek két évi türelmi idő után 2005. áprilisától kezdődően kellett megkezdeniük. Az első két évre a törlesztő-részlet összege havi 42.800 Ft volt, amely minden hónap első napján vált esedékessé. A türelmi idő lejártát követően a törlesztő részlet havi 71.300 Ft-ra emelkedett.

A 2003. november 18-án kötött kölcsönszerződéssel az alperes 2,700.000 Ft összegű piaci kamatozású kölcsönt nyújtott a felpereseknek évi 12 % ügyleti kamat és évi 2 % kezelési költség felszámítása mellett 25 évi időtartamra, a havi törlesztő részlet a

perbeli időben 37.260 Ft volt. A részletek esedékessége azonos volt az előző kölcsönszerződéssel.

A felperesek a 2004. november 29-én kelt levelükben a törlesztések felfüggesztését kérték, az alperes azonban a kérelmüket nem bírálta el, mert a szerződésenkénti 10.000 Ft összegű eljárási díjat nem fizették meg. A felpereseknek 2004. december 31-én a 0098261 számú (2,700.000 Ft összegű kölcsön) számlán 37.260 Ft, a 00832880 számú számlán (10,000.000 Ft kölcsön) 42,830 Ft tartozása áll fenn. 2005. januárjától kezdve a törlesztést részben átutalás részben pedig készpénzfizetés útján teljesítették feltüntetve, hogy mely összegű befizetést, melyik havi részlet törlesztésére szánták. Az alperes a készpénzes törlesztést nem kifogásolta. A felpereseknek az alperes 2005. július 8-án kelt levele szerint 2005. május 31-én a 00832880 számú számlán 71.140 Ft, a 0098261 számú számlán 41,300 Ft tartozása állt fenn. A 00832880 számú számlán felgyűlt 71.140 Ft összeg az akkor irányadó 57.000 Ft összegű minimálbért meghaladta, ezért az alperes 2005. május 31-én továbbította a felperesek adatait a Központi Hitelinformációs Rendszerbe (a továbbiakban: KHR) való felvétel végett. A rendszerben a felperesek adatait 2005. június 6-ától kezdődően tartják nyilván.

A 00098261 számú számlán felgyűlt 92.440 Ft összegű tartozás miatt az alperes 2005. október 31-én továbbította a felperesek adatait a KHR-ben való feltüntetése végett.

A felperesek 2006. júliusában mindkét hitelszerződésből eredő tartozásukat kiegyenlítették.

A felperesek a keresetükben 100,000.000 Ft kártérítés és járulékai megfizetésére kérték az alperest kötelezni. Álláspontjuk szerint az adataik KHR-hez való továbbításának 2005. május 31-én nem álltak fenn az 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 54.§-ának (3) bekezdésében írt feltételei. Az alperes ezért azok továbbításával felróható módon járt el. Ha volt is hátralékuk, az nem állt fenn egyhuzamban 90 napot meghaladóan amely alapot adott volna a KHR-ben listán való feltüntetésükre. Előadták, hogy az alperes munkavállalójától kaptak olyan értelmű tájékoztatást, miszerint a KHR-ben való feltüntetésük elkerülése érdekében három hónapnyi törlesztő részleténél nagyobb hátralékot ne halmozzanak fel. Erre, - valamint a befizetések elszámolására vonatkozó rendelkezésükre - figyelemmel mindig csak az utolsó havi hátralékuk állt fenn, mert az egyes befizetéseket minden esetben az előző hónapi törlesztésükre szánták és azt a bizonylatokon fel is tüntették. A KHR-be kerülésük vezetett oda, hogy az egzisztenciális helyzetük megingott, a vállalkozásaikat (pékség, kutyatenyészet) nem tudták tovább üzemeltetni és emiatt jelentős jövedelemtől estek el. Az I. r. alperes nem tudott tartós munkaviszonyt létesíteni, két gazdálkodó szervezetnél is elhelyezkedett, azonban az állandó ügyintézés miatt már a próbaidő alatt megszüntették a munkaviszonyát és pszichiátriai kezelésre is

szorult. A KHR listára kerülésük miatt több pénzügyintézetnél próbáltak kölcsönhöz jutni, a pénzügyintézetek azonban a kölcsönnyújtástól elzárkóztak, ami az anyagi ellehetetlenülésükhöz vezetett. A káruk bekövetkezése az alperes felróható magatartásával okozati összefüggésben áll, ezért kérték kártérítés fizetésére kötelezni.

A kár összegszerűsége tekintetében előadták, hogy az részben vagyoni, részben nem vagyoni kárból tevődött össze a következők szerint:

- 20,000.000 Ft európai uniós hitelt kívántak megpályázni vissza nem térítendő támogatás címén, amelyből az általuk üzemeltetett pékséget kívánták bővíteni. A BAR listára kerülésük miatt azonban erre lehetőségük nem volt, így elestek a 20,000.000 Ft vissza nem térítendő támogatástól és további 5,000.000 Ft káruk keletkezett elmaradt haszon formájában, mert a péküzletet nem tudták tovább üzemeltetni, be kellett zárni.
- 12,000.000 Ft összegű Széchenyi-kártya hiteltől ugyanezen okból estek el, ami ugyancsak kárként jelentkezett.
- Az I. r. alperest két munkáltatótól is elküldték a próbaidő alatt, 15 hónapra a munkabérekiesése 2,000.000 Ft.
-
- Az autójukat 10 hónapra zálogba kellett tenni, az ezzel kapcsolatos káruk 300.000 Ft (jelzálogjogkamat + amortizáció). Ezen túl jól fizető állást vállalhatott volna az I. r. alperes Ausztriában, amire csak akkor lett volna lehetősége, ha gépkocsival rendelkezik. Ebből 6,480.000 Ft jövedelem kiesése keletkezett.
- Több bank felbontotta a hitelkártya-szerződést és
- egyösszegben kértek vissza 686.648 Ft hitelt, ami ugyancsak a kárát növelte.
- A Rottweiler tenyészeté tönkrement, ennek jövedelem kiesése 2,000.000 Ft.

Az APEH vele szemben a péküzemben felmerült kötelezettségek befizetésének elmulasztása miatt 580.962 Ft büntetést szabott ki, ami csak azért merült fel, mert a kötelezettség teljesítéséhez szükséges hitelhez nem jutottak hozzá.

- Végezetül nem vagyoni kártérítés címén - tekintve, hogy
- pszichiátriai kezelésre szorult -, valamint, hogy az üzleti életben az üzleti becsületét elveszítette 50,952.390 Ft megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, álláspontja szerint jogszerűen kérte a felperesek adatainak a KHR-be történő felvételét.

Az első fokon eljáró Fővárosi Bíróság a 22.P.22.201/2006/31. számú ítéletében a felperesek keresetét elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla a felperesek fellebbezése folytán hozott 2.Pf.20.375/2008/10. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Megállapította, hogy a felperesek az igényüket a Ptk. 348. §-ára - az alperes mint munkáltató felelősségére - alapították, az alkalmazottja által adott téves tájékoztatás miatt. A másodfokú bíróság azonban nem találta megállapíthatónak az alperesi alkalmazott részéről a téves tájékoztatását. Ezzel együtt sem osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját, miszerint az alperes jogszerűen továbbította 2005. május 31-én a felperesek adatait. A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 2005. május 31-én hatályos 54. §-a (3) bekezdése szerint a magánszemély adós adatai KHR-be történő továbbításának két együttes feltétele volt, nevezetesen, hogy a magánszemély tartozása a minimálbért (a perbeli esetben havi 57.000 Ft-ot) meghaladja és az ilyen összegű tartozás egyfolytában 90 napot meghaladóan álljon fenn. A felperesek minimálbért meghaladó tartozása első alkalommal 2005. április 15-én keletkezett. Ezt követően az alperes május 31-én - tehát a 90 lejártá előtt - továbbította a felperesek adatait a KHR-be. 2005. májusában tehát az alperes részéről a bejelentés jogosulatlanul történt, ezzel a kártérítésnek a Ptk. 339. §-a (1) bekezdésében írt feltételei közül az alperes jogellenes magatartása megvalósult.

A kár bekövetkezését valamint a kár és az alperes jogellenes magatartása közötti okozati összefüggést a felperesek által előadottak, valamint a csatolt bizonyítékok mérlegelése alapján azonban nem látta bizonyítva. A felperesek a másodfokú eljárásban tanúbizonyítás felvételét kérték, a másodfokú bíróság ennek egyrészt a Pp. 235. §-a alapján nem adott helyt, másrészt álláspontja szerint egyébként sem merült fel olyan kérdés, amelynek alátámasztására a bejelentett tanú meghallgatása szükséges lett volna.

A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalma szerint - annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását; másodsorban mindkét fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérték. Megismételték a korábbi eljárások során előadottakat, miszerint az alperes alkalmazottainak téves tájékoztatása folytán állt fenn a perbeli 00832880 számú számlán a minimálbért meghaladó tartozásuk. Folyamatosan tartották az alperessel a kapcsolatot, az alperes alkalmazottai megnyugtatták őket, hogy a törlesztésükkel minden rendben van, ennek ellenére továbbította az alperes az adataikat. Ez okozta, hogy hitelképtelenné váltak, számukra ezt követően pénzügyi intézet semmiféle hitelt nem folyósított, és keletkeztek a

felsorolt káraik. A másodfokú bíróság kimondta ugyan, hogy az alperes felróható magatartást tanúsított, annak következményeként azonban az alperest a károk megfizetésére nem kötelezte. Annak a körülménynek, hogy 2005. október 31-ével a másik számlán felgyűlt hátralék miatt továbbította az adataikat már nincs jogi jelentősége, mert a káruk a korábbi továbbítással áll okozati összefüggésben. Az alperes ezzel azt is lehetetlenné tette, hogy a vele szemben fennálló tatozásukat egy másik pénzügyi intézet által kedvezőbb feltételek mellett nyújtott kölcsönnel kiválthassák, és így a tatozásukat rendezzék. Hivatkoztak arra, hogy a perben kérték, hogy az alperes a jogszabályellenes állapotot szüntesse meg és gondoskodjon az adataiknak a KHR-ből való törléséről.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

-.-.-.-

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése értelmében a jogerős határozatot a jelen perben nem releváns kivételtől eltekintve csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A felülvizsgálati kérelemben a Pp. 272. § (2) bekezdése szerint meg kell jelölni a jogszabálysértést. A felülvizsgálati eljárásban a jogi képviselő kötelező, az I. r. felperesnek a jogi képviselő ellenjegyzése nélkül tett írásbeli nyilatkozatai hatálytalanok, ezért azokat a Legfelsőbb Bíróság figyelmen kívül hagyta. A felülvizsgálati kérelem tartalma szerint a felperesnek a másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést a Ptk. 348. §-ának (1) bekezdésében és a 339. §-ának (1) bekezdésében, valamint a Pp. 206. §-ában foglaltak megsértésében jelölték meg.

Az iratokból megállapítható, hogy a felperesek mind az első mind a másodfokú eljárásban kártérítés fizetésére kérték az alperest kötelezni, az adataiknak a KHR listáról való törlése végett keresetet nem terjesztettek elő. A Pp. 215. §-a szerint a bíróság döntése nem terjedhet túl a kereseti kérelmen illetve ellenkérelmen, ezért az eljáró bíróságok a felperesek adatainak a KHR listáról való törlése tárgyában a fenti jogszabályhely tiltó rendelkezése miatt döntést nem hozhattak.

A felperesek felülvizsgálati kérelmükben azt állították, hogy az alperes alkalmazottainak téves tájékoztatása miatt, kerültek fel a KHR listára, ennek a körülménynek a jogvita elbírálása szempontjából jelentősége nincsen, mert a másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes jogellenes magatartást tanúsított, amikor a két együttes törvényi feltétel hiányában a felperesek adatait továbbította a hitelinformációs rendszerbe. Az alperes a

jogerős ítélet indokolása ellen felülvizsgálati kérelemmel nem élt, tehát a Ptk. 339. §-ának a kártérítési felelősséget megalapozó egyik feltétele az alperes jogellenes magatartása a felülvizsgálati eljárásban már nem lehet vitás. Az alperes kártérítésre kötelezésére csak akkor kerülhet sor, ha a felperesek bizonyítják a kár bekövetkezését valamint a kár és az alperes felróható magatartása közötti okozati összefüggést. A bizonyítatlanság következményét a Pp. 3. § (3) bekezdése és 164. § (1) bekezdése alapján a felpereseknek kell viselniük.

A másodfokú bíróság a felperesek által előterjesztett okirati bizonyítékok és az I.r. r. felperes előadásának mérlegelése során arra a ténybeli következtetésre jutott, hogy a felpereseknek sem a kár bekövetkezését, sem azt alperesi felróható magatartás és a kár közötti okozati összefüggést nem sikerült bizonyítaniuk.

A másodfokú bíróság az ítéletében részletesen kifejtette, hogy az egyes kártételek tekintetében miért nem tartja megfelelőnek a felperesek által tett nyilatkozatokat illetve a csatolt bizonyítékokat.

A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a bizonyítékoknak a másodfokú bíróság általi mérlegelését nem tették vitássá, előadást sem tettek arra nézve, hogy a bizonyítás anyagának a mérlegelése mennyiben volt okszerűtlen vagy iratellenes, miért kellett volna azokból eltérő ténybeli következtetésre jutnia a másodfokú bíróságnak a kár bekövetkeztét és az okozati összefüggést illetően. Helyette utaltak arra, hogy a KHR-be való feltüntetésük miatt más pénzintézettől nem tudtak kedvezőbb feltételekkel hitelt felvenni, amellyel kiválthatták volna az alperessel szembeni tartozásukat. Ilyen kárigényt azonban a korábbi eljárásokban nem terjesztettek elő, nem hivatkoztak arra, hogy kedvezőbb kamatozás mellett juthattak volna banki kölcsönhöz, mint amilyen feltételekkel azt az alperes nyújtotta, - ami egyébként azért is nehezen képzelhető el, mert a perbeli 10 millió forintos kölcsön államilag támogatott kedvező kamatozású kölcsön volt, - és arra sem, hogy milyen veszteségük keletkezett azzal, hogy elveszítették a kölcsön kamatához nyújtott állami támogatást. Olyan kérdést viszont ami nem volt tárgya a korábbi eljárásnak a felülvizsgálati eljárásban - annak korlátozott jogorvoslati jellege miatt - felhozni nem lehet.

A Ptk. 355. § (4) bekezdése szerint kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. Önmagában az a körülmény, hogy a felperesek az alperes jogellenes magatartása folytán az igényelt hitelt nem kapták meg kárt nem szenvedtek, mert a hitel elmaradása nem okoz a vagyonukban értékcsökkenést, a kapott hitelt vissza kell ugyanis fizetniük. A hitel elmaradásából esetleg

elmaradt vagyoni előny származhat, ha bizonyíthatóan annak befektetésével haszonhoz juthattak volna. A másodfokú bíróság valamennyi kártérítési igény tekintetében megindokolta, hogy a kár bekövetkezte miatt nem nyert bizonyítást, illetve az miért nem hozható okozati összefüggésbe az alperes magatartásával. A felülvizsgálati kérelem nem indokolja, hogy ezek a megállapítások miért és mennyiben lennének alaptalanok, melyek azok a bizonyítékok, amelyek a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdésében írt károk bekövetkeztét igazolják.

A kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.375/2008/10. számú ítéletét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati kérelem sikertelen volt, ezért a felperesek a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint kötelesek az alperesnek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. Az alperes felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a/ és b/ pontja, valamint (5) bekezdése szerint felszámítható 50.000 Ft jogtanácsosi munkadíjat foglalja magában, melynek mértékénél a kifejtett munkát is figyelembe vette a bíróság.

A felperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 64. §-a alapján alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2009.február 10.

**Salamonné Dr. Solymosi Ibolya s.k. a tanács elnöke,
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró,
Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró**

A kiadmány hitelül:

*bíróági írnok
(PBné)*